בודקו שכונות שכונות. תימה דמשמע דאם לא נמצא טהור ואיתמה דלמר לעיל גר"מ כל דבר שבמחקה טומאה לטולם הוא בטומאתו עד שיודע לך טומאה היכן היא ואפילו רבנן לא פליגי לגבי דם כדאמרן לעיל הלא דם מסיכא אתי וי"ל דהכא נמי דמי לגבל דשמא מעצמו אלא לא מכתבים על ידי שום דבר ולא אדעתיה ואפשר דאפילו ר"מ מודה הכא דשכיח טפי מלמימר שרב בא ומטלה: **בגד** שאבד בו כלאים לא ימכרנו לעובד כוכבים. וא"ת ולישבול ברוכא כדפרכינן בסוף המורה (דף לד.) נבי שבר מיר שאבדו בבגד ידלק ולישבול ברוכא ומשני בגפרתא שאבדו בו גורם לפר דאשיב ולשבול ברוכא וי"ל דלא שייך בטול ברוב א) אלא כשהאיסור מעורב בהיתר אבל כלאים שנתיבם היתר ונאסרין על ידי תערובות כך אסור המרובה כמו המועט: **לא** ימכרנו לעובד כוכבים. פרש"י דנקט אבד שאם היה מכירו שתקו מן הבגד ומותר וכן י"ל שהיה מותר למוכרו לעובד כוכבים אם היה מכר אף בלא שתיקה וכן לעשות מרדעה לחמור וכל שכן תכריכים למת כיון שהכלאים מיכרין לא קני ליה ישראל לעובד כוכבים וכן המרדעה לא חישינן דלמא מימליך לעשות בגד כדתנן במסכת כלאים (פ"ט מ"ד) מרדעה החמור ותכריכי המת אין בהם משום כלאים לא נמי לא חישינן בעובדה מרדעה שיעלנה על כתפו דהכן כהך סיפא לא יעלה לא המרדעה על כתפו ואפי' להוציא בה אם הזבל אבל בהעלה לא נזדיקן האיל ואין דרכה בהעלה אבל להליטו החתיו שרי וכבגן גזרו אפילו עבר מלעות זו ע"ג זו בשאר כלאים אמו העלאה ובאין דרכו בהעלה שרי להליטו אחתיו ואפילו מדרכבן ובלבד שלא יהא בשרו טנף בהן אבל אבד בו כלאים אסור למרדעה אע"ג דאין דרכו בהעלה והייט טעמא דתנן במסכת כלאים (שם מ"ב) הכריס והכסמות אין בהם משום כלאים ובלבד שלא יהא בשרו טנף בהן לפי שאין דרכן בהעלה לא גזרו חכמים בהעלתן ובמרדעה נמי בטיון שלא יהא בשרו טנף בהם דהו ליכא למיחש לכריכת נמת . וכל שכן אם לא אבד ואבד דנקט לרבותא דלא"ג דאסירא דכפרישים דתכריכי המת אין בהן משום כלאים דכיון דאסורי בהעלה לא משתמשי בהו ולא אתי לזבוני לעובד כוכבים וא"ת והאיכא לומר לרש שמלבישו בדבר האסור ומראה לו שאין לו עוד חלק במצות כדאמר בהחכלת (מנחות דף מא.) נבי ציצית והיינו שעמא ולא דאמרינן לה דאיסור כלאים פטורים מן הציצית ומפרש רביע מס דדוקא שיך לעשה לרש בציצית משום דשקולה כנגד כל המצות כדנפקא לן במנחות (דף מג:) מזכרתם את כל מצות ה' והא דאמר בפרק מי שמתו (ברכות דף יח.) אמר ליה (רבי לרבי חייא) דליה לכנפך דלא לימרו למחר בחין אלגלו ומכשיו מלבינים אותנו אע"ג דיש למתים ציצית מכל מקום מה שאנו מרגיש עצמנו בפניהם מקיימי מצות והם אינם מצוות לרש ואם האמר ומכשיו שאנו רגילין להסיר ציצית מעליהם המתים היאך הוא זה והא אמרינן במנחות (דף מא.) שלבהחליה לריך ליתן ציצית בגבדי המתים משום לעשה לרש ובמתי מדבר מיון בהמוכר הספינה (נ"ב דף מד.) שהיה להם ציצית מיהו מהא לא קשה שבכל מ' בחר היו נכנסים בקברותם חיים ולמחר הכרחו יצא הבדלו חיים ומחר הכרחו יצא הבדלו חיים ומתו אין לריך שוד ציצית לאבל ובכשיו ציצית בחייהם אם ישימו ציצית לבגדן הוא יותר לעשה לרש שבחייו לא קיים ובמותו יקיים ואם יזיים למי שהיה לו בחייו ולא למי שלא היה לו יתביישו המתים כדאמרינן בפ' בתרא (נקמן דף מא.) בראשונה היו מסכילין על גב גדות מטות והיו האחוז מתביישות שהקטן שיהיו מטכילין על הכל ושוד יש קלת סמך למנהגנו שמסירין ציצית ממסכת שמחות (פי"ב) שאבל שאול טוה אם במו קברותו אחת מרגלותיו של אבל ואיתיבו אבל אינו לריך לעשות ציצית לעתיד לבא. תימה אמאי לא קאמר רב יוסף מילתיה אמתניתין דכלאים דתנן בהדיא תכריכי המת אין בהם משום כלאים ויש לומר דמהך מתניתין לא משמע אלא שכל אמן שהוא מת אין עליו משום איסור כלאים אבל הך דקתני דלכתחילה

שוב שוה לו תכריכין מכלאים אע"פ שכשיעמוד לעתיד יעמוד במלבושיו שנקבר בהן שמע מינה שמצות בציצית לעתיד לבא: דא"ל כלאים בציצים היכי משכחת לה דאלעזר"ך קרא למצרי והלא מומי הכלא מוקין בבגדים ושוויו ולבסוף אם לא יעשה לה ציצית אלא מי שיש לו שלית בת ד' כנפות דהא דאמרינן בפ' החכלת א"ל סלאבא לרב קפוצא בטהרות ומרגנא בקרטיא מצדקי לתיפאר נפשי' מצדיצית ומסיק הכם דבעידן ריתחא עבשי עלה הייט דוקא ביסוק שכל עיסתן היה בשלית בת ד' כנפות הילכך הנשיה שלית בפחות מ"כנפות אבל הנשיה שכל סלבשיבו אין לו ד' כנפות אפ"ל בעידן ריתחא לא מ"כנפות. וא"ם נבון לכל יראא שמים לקבוע שלית בת ד' כנפות לחייב עצמו בציצית שהיא מצוה גדולה והשובה כראמרינן בב"ר וכי מפני לעבוד לארץ לאכול מפירה ולשבוע מטובה אלא כך אמר הקב"ה מצות שיהיו לחתקיים על דם ותקיימו על ידי. פר"ל כי מסך לדבר במסכת שבועות דקאמר דתם אבא שאול בנו אמר קבריתי תחת מרגלותיו של אבא וחזרו חכלת מאליהן ב). ותל פ' פרים ודרבנינו אנו עושים כמה דברים כמו ריחל מפה בתפנית ובמטלה קשר בברכות וקלסות וכן אותה בטבילה ריח אב שאל לחיות בשבת מפסידין וכן' ישעיהו ואנו נוהגין אל פי מדרש פרקא לומר בשבת שלשני מ' באב: ואמרן אמרה מצות לבשה לעשות לעתיד לבא. תימה אלא אמר דבריו על המשנה ר"ל מפשט דבריהם אמר ישעיה אותו הבריכה לפת לבתחילה: **לא** שנו אלא לשמרו דבריהם הוה לאו בר מצוה הוא אבל לקיבוד אסור דלעתיד לבא בשרשיו ודשמרו בלבושיהם יהיו מצוה: **שנוע** מוי ונו'. פרש"י תרגום של חלק שמיע שחולקין אותו יחד במסרק ומוויי יחד ונו' תרגום בגדר בתרגום בגדר ובוכן בגדר בגלות בגלות שוב ומוויי וקשה מלי פריך ואימא לא שוב לא מוויי לא יהיה יהיה שוב לא מוויי כלאים בגלות הייטו שהאלגיה היא המיבור ושוד דלמה לי קרא דנוה לאלגיה מיתנו נפקא דדרשינן מיסה ג) שמי תכיפות וכל שכן תרגום ומפרש רבינו חס דמדלאריתא שמעמו כתיב עד שיהיה שוב מוויי ונו' שוב כל אחד לבדו וכן נמי מוויי וכן נה לבדו ואחר כך יחדיו לחברים ופירוש נה הייטו שוב כדאיתא במנחות (כלאים פ"ט מ"ח) נה נלה ומלה הוא לאבנו שבמיים לאמוו"ם הוא בלפ"ז לשון עקם ופתלתול (דברים לג) ומשום הכי אינמריך קרא למצרי כלאים בציצים שמוטי הציצים שזורין כדאיתא בספרי פסיל הכלאים מוויי ושאר אין לי אלא הכלאים לבן מנין אמרה תורה הן הכלאים הן לבן מה הכלאים שאור אף לבן שאור ואלגיה נפקא לן מיתנו דכתיב דכיתגא ומוויי דכיתגא מוויי לא שוב כל אחד לבדו ואחר כך חברים לו מוויי כל אחד לבדו ואחר כך חברים לו עד כל אחד לבדו וחברים אחר כך ומשני הלכה כמר זוטרא מדאפקינהו קרא בחד ליטנא: [ועפ"ע תוס' יבמות ה: ד"ה עד שיהא] ד"ה עד שיהא] ד) [ניל ר' מאיר לרי יוחנן] ג) [ועפ"ע תוס' כרכות יח. ד"ה לאחר והוס' כ"ב עד. ד"ה מסיק והוס' ע"ז סב: ד"ה אבל] ג) [יבמות ה:]

אמר מרי בלא שוב ונו' וחברו כעין בגדים נרתעים דלא שודרי ולא שוי אי נו' ששאור אי נו' ששאור אי נו' חברים. והא דאינמריך לטיסרי כלאים בציצית משום דבגינו שהוא חוט של חכלת שאור כראשבתן בעיבוכין פרק הכיבא דסכת תלין. ותרצא חכלת בשוק לשחות מסלה ותשרן בכרה. ומוקי לה בשעורין דכיון שעשאו דראי לשם ציצית פוחתן. ובטיסרי מסיק לה מקרא דשעורים בעינן דקאמר דתם מחיל חכלת מרי ותשרי אין לי אלא חכלת לבן מנין אמרה תורה תן חכלת בציצית תן מה חכלת -מרי ותשרי אף לבן מרי ותשרי וסתם בגדים נמי יש לתן ותשרן שאורן בסוף חבבר כרי שלא יפסיד וחבר כראסרינן בעיבוכין תפילין. וחילמא אורשא דשיאשרא דגלילא סיבינהו הילכך הוי חכלת בסרין לכלאים דאמרינן. ותא דתנן בפרק בתרא דסכת כלאים אין חייבין בשמה כלאים אלא על מרי ותשרן שאבאר שעמנו שוב מרי ונו' לאו משום דנו' הייטו אחת דא"כ היה לו לסמר שאינו חייב אלא על שוב מרי ותשרן אלא לאו לסיבדש בלי שעמנו ודא דאמרא אלא משום מרי לחודיה נקטיה אבל אחת נפקא לן מיהתו:

מוסף רש"י
ראה לעיל דף ס ע"ב למטה

סמוס פו: ע"ז סמ: [מי' מוס' חלין לכ.מר"ם ונעמלא]

[מלחמות כו]

[שבת ל. קנח]

הגהות מהר"ב רנשבורג
א) [תוס' ד"ה בגד וסי' ויל דלא שיך ביטול בגוד . כ"כ מי' חלין לכ ע"א פוס' ד"ה ונעמלא וכו' בסיבר דקך מחבת לסם כאם :

כלאים פיט מ"ח

תוספי הרא"ש
בסמרק ומרוץ יחד ונו' הייטו אחת . וקשה דא"כ אמאי תצריך לחיבר כלאים בציצית ותלא תחבלת צריך לחיות סרוק לבדו ומרוי לבדו . ר"ם שוב לבד ומרוי לבד ונו' יחד דהייטו אחת . וקשה דא"כ אמאי ומר ומר דאמר הכיתנא בגלימא דמסרא מסקא דרבנן ותלא כל אחד ואחד לבד ומרוי לבד אחת יחד ותזקק הוא לסמר דבאחת ומש לא הוה שוב אי לא הוה מרי ומרוי מאי אריך אמאי אי מרי אי נו' דאמר ולא נו' לאו בגר הוא כיון שאינו אחת . ואין לפרש הא"מא שוב בחרי נו' אי מרי בחרי נו' אי נו' לחודיה דא"כ שוב ומרוי דכתב דחסבא לסה לי כיון דבנו' לחודיה חייב. ומר מאי שנא שוב ומרוי דקאי על כל חד וחד ונו' קאי אצמר ומשוחים בחרי חדרי . ומר חיכי משכחת לה נו' לחודיה בלא שוב ובלא מרי . ומר אמאי צריך קרא לאחרת הא מיהתו נפקא לן דשחר חפיריות חיבור כ"ש אחת . ומילכך נראה לר"ת לפרש שמשנו יחדו שהוא כל אחד שוב לבד מרי לבד ונו' לבד אחר"כ מחבר ומרוי . ונו' ומרוי שוב כרתנן בסס' כלאים נלו' ומליו הוא לאביו שבשמים לשון עקש ותתפתל מרבלא שהוא מסוב מעקם ונתפל ומך הוטא הוי מסקא דרבנן לפי שלא היה שוב ומרוי מגלן דבנינו כל שלשתן בחרי ומרוי אחת אי אמר שוב לבדם אי לא אמר שוב לבדם אי לא אמר שוב לבדם אי לא